

Nyhetsbrev om EU-rätt nummer 5 2020

Innehåll

INLEDNING	2
AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.....	2
Skatterätt.....	2
Uthyrning av elsparkcykel är inte transporttjänst	2
EU-DOMSTOLEN.....	3
Avgöranden rörande Sverige	3
Förslag till avgöranden rörande Sverige	3
Institutionell rätt och allmänna principer	3
EU-rätten inte tillämplig på territoriell begränsning av försäkringsansvar för produktskada	3
Processrätt.....	4
Tysk domstol skyldig att vid verkställighet av dom på underhållsbidrag pröva invändning om betalning i sak	4
Skatterätt.....	5
Ungerska skattemyndigheter inte bundna av polska skattemyndigheters avgörande om hur en viss verksamhet ska klassificeras i fråga om mervärdesskatt.....	5
Konkurrensrätt m.m.....	7
Slovakiska sjukförsäkringsorgan inte företag i statstödsrättslig mening	7
Inre marknaden och fri rörlighet	8
De restriktioner som Ungern har infört på finansiering av civila organisationer av personer etablerade utanför Ungern är inte förenliga med unionsrätten	8
Inrikes och rättsligt samarbete	9
Legalitetsprincipen hindrar inte att innebörden i straffrättsliga rekvisit får sitt närmare innehåll genom rättspraxis, förutsatt att den i rimlig grad kan förutses..	9
Informationssamhället.....	11
Arbetsrätt	11
Arbetstidsdirektivet ger inte rätt till kompensationsledighet när kollektivavtalad rätt till ledighet för begravning m.m. inträffat under arbetstagarens ledighet	11
Konsumenträtt.....	12
Polsk domstol skyldig att åsidosätta nationella regler som hindrar den att i en tredskodomssituation undersöka om ett åberopat avtal är oskäligt	12
Migrationsrätt	14
Undersökningsdomare behörig att ta emot ansökan om asyl – sökande får inte placeras i förvar på grund av platsbrist i humanitära mottagningscentra.....	14
Miljörätt	16

Allmänna villkor för beviljande av bygglov skulle vara föremål för föregående miljöbedömning	16
EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER	17
NYA MÅL.....	17
DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN	18
FRÅN LAGSTIFTNINGSSARBETET	18
Sverige.....	18
Lagrådsremiss: Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande.....	18
Lagrådsremiss: Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar	18
Prop. 2019/20:178: Kompletterande bestämmelser till utträdesavtalet mellan Förenade kungariket och EU i fråga om medborgarnas rättigheter	19

INLEDNING

Välkommen till ett nytt nummer av Nyhetsbrevet. Något senfärdigt – men vem vill läsa om arbetsrelaterade frågor i hängmattan under semestern – rapporteras i denna utgåva avgöranden m.m. från juni månad. Nästa nummer, med resten av sommarens nyheter, kommer i början av september.

Från svensk horisont rapporteras enbart ett avgörande, nämligen hur uthyrning av elsparkcyklar ska klassificeras i fråga om mervärdesskatt. Från EU-domstolen rapporteras, under rubriken Inre marknaden och fri rörlighet, bl.a. om ett avgörande från dess stora avdelning i vilket den ungerska s.k. insynslagstiftningen avseende företag som finansieras av enskilda bosatta utanför Ungern underkänts. I ett annat avgörande, rapporterat under rubriken Arbetsrätt, har domstolen klargjort att arbetstidsdirektivet inte medför någon rätt till kompensationsledighet när kollektivavtalad rätt till ledighet för begravning infaller under tid när arbetstagaren ändå är ledig.

AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.

Skatterätt

[Uthyrning av elsparkcykel är inte transporttjänst](#)

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 4 juni 2020 i mål 54-20 fastställt Skatterättsnämndens förhandsbesked om mervärdesskatt för ett företags tillhandahållande av elsparkcyklar. Företaget hade gjort gällande att tjänsten skulle omfattas av den lägre skattesats på sex procent som gäller för personbefordran. Skatterättsnämnden konstaterade att bolaget inte åtar sig att transportera kunden från en plats till en annan utan erbjuder ett fordon som kunden kan hyra för att själv transportera sig. Enligt nämnden är det därmed inte fråga om person-befordran utan om uthyrning av transportmedel och tjänsten omfattas därför av en skattesats om 25 procent. HFD delade den bedömningen och anförde bl.a. att det av EU-domstolens praxis följer att begreppet "persontransporter och medfört bagage", eftersom det

ingår i en undantagsbestämmelse, nämligen artikel 98.2 i mervärdesskattedirektivet (2006/112/EG) och punkt 5 i bilaga III till direktivet, ska tolkas restriktivt och i enlighet med sin vanliga betydelse (Kommissionen mot Spanien, C-83/99, EU:C:2001:31, punkterna 19 och 20). Eftersom bolaget enbart tillhandahåller ett fordon och inte ombesörjer någon transport fastställdes förhandsbeskedet .

EU-DOMSTOLEN

EU-domstolen har under perioden 1-30 juni 2020 meddelat [44 domar](#) som publicerats i rättsfallssamlingen, varav [fem domar](#) från stora avdelningen. Ingen av dessa rör mål där förhandsavgörande begärts av svensk domstol. Under samma period har generaladvokaterna meddelat [19 förslag](#) till avgöranden. Inget av dessa förslag rör Sverige i denna mening. [Pressmeddelanden](#) har lämnats i ett antal av dessa avgöranden och förslag.

Avgöranden rörande Sverige

Förslag till avgöranden rörande Sverige

Institutionell rätt och allmänna principer

[EU-rätten inte tillämplig på territoriell begränsning av försäkringsansvar för produktskada](#)
EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 11 juni 2020 i mål C-581/18, TÜV Rheinland LGA Products och Allianz IARD, prövat en begäran om förhandsavgörande från Oberlandesgericht Frankfurt am Main (Regionala överdomstolen i Frankfurt am Main, Tyskland) angående tolkningen av artikel 18 första stycket FEUF.

Klaganden i det nationella målet genomgick en operation i Tyskland med insättning av bröstimplantat som hade tillverkats av ett bolag etablerat i Frankrike, PIP, och som salufördes av ett nederländskt bolag. TÜV Rheinland hade, i egenskap av "anmält organ" enligt direktiv 93/42, av PIP fått i uppdrag att genomföra en bedömning enligt bilaga 2 i direktivet av det kvalitetssystem som hade införts för konstruktion, tillverkning och slutkontroll av de bröstimplantat som tillverkades av PIP samt en undersökning av konstruktionsunderlaget för dessa implantat. PIP hade ingått ett avtal om ansvarsförsäkring för tillverkningen av dessa produkter hos bolaget AGF IARD, i vars ställe Allianz inträtt. Försäkringsskyddets geografiska omfattning begränsades till skador som uppkommit i den europeiska delen av Frankrike eller i de "franska utomeuropeiska departementen och territorierna". Enligt fransk rätt gav avtalet skadedrabbade personer rätt att väcka talan direkt mot försäkringsgivaren. Implantaten förklarades sedermera vara fyllda med icke godkänt silikon. PIP gick i konkurs. Berörda patienter i bl.a. Tyskland rekommenderades att ersätta implantaten, vilket klaganden i det nationella målet gjorde.

Hon väckte talan vid Landgericht Frankfurt am Main (Regionala domstolen i Frankfurt am Main, Tyskland) och yrkade att skadestånd skulle utges solidariskt av den läkare som hade satt in bröstimplantaten med säkerhetsbrister samt TÜV Rheinland och Allianz. Talan lämnades utan bifall. Domen överklagades till den hänskjutande

domstolen, där fråga uppkommit om giltigheten av den klausul i avtalet mellan PIP och Allianz om territoriell begränsning av ansvaret är förenlig med förbudet mot all diskriminering på grund av nationalitet, som föreskrivs i artikel 18 första stycket FEUF och om den bestämmelsen har så kallad horisontell direkt effekt.

EU-domstolen prövade först om artikel 18 EUF var tillämplig i målet. Den konstaterade inledningsvis att tillämpningen av artikel 18 första stycket FEUF på förevarande tvist förutsätter **dels** att denna avser en situation som omfattas av **unionsrättens tillämpningsområde**, **dels** att en sådan situation **inte omfattas av någon särskild regel om icke-diskriminering** som föreskrivs i EUF-fördraget. Vidare framhöll den att det i unionens sekundärrätt inte finns någon bestämmelse i vilken det anges en skyldighet för tillverkaren av medicintekniska produkter att teckna en ansvarsförsäkring som är avsedd att täcka de risker som dessa produkter är förenade med eller i vilken en sådan försäkring på något sätt regleras. Därefter prövade domstolen om den situation som har gett upphov till den diskriminering som har åberopats i förevarande mål omfattas av tillämpningsområdet för en **grundläggande frihet** som föreskrivs i EUF-fördraget, och konstaterade att så inte var fallet. Klaganden hade inte själv utövat sin rätt till fri rörlighet, utan hade mottagit tjänsten i sin egen medlemsstat. Försäkringsavtalet hade tecknats mellan franska parter. Saluföringen av varor hade inte påverkats av vare sig försäkringen eller felen i implantaten. Artikel 18 FEU var således inte tillämplig på situationen i målet. [Pressmeddelande](#) har lämnats.

Processrätt

[Tysk domstol skyldig att vid verkställighet av dom på underhållsbidrag pröva invändning om betalning i sak](#)

EU-domstolen, tredje avdelningen, har i dom den 4 juni 2020 i mål C-41/19, FX, prövat en begäran om förhandsavgörande från Amtsgericht Köln (distriktsdomstolen i Köln, Tyskland) angående avser tolkningen av dels förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet, dels artikel 24.5 i förordning (EU) nr 1215/2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område. Begäran har framställts i ett mål mellan FX, med hemvist i Tyskland, och hans minderåriga dotter GZ, som företräds av sin mor och som har hemvist i Polen. Målet rör den hänskjutande domstolens behörighet att pröva FX:s invändning mot verkställigheten av obetalt underhållsbidrag som han är skyldig att betala.

FX var enligt en tidigare dom underhållsskyldig mot GZ, som genom sin mot ansökte om verkställighet. I det förfarandet framförde FX en invändning om verkställighet och gjorde gällande att underhållsbidraget redan betalats eller att fordran annars hade upphört. Målet hänskjöts till EU-domstolen för förhandsavgörande.

EU-domstolen konstaterade att de frågor som ställts syftade till att få klarhet i huruvida en verkställighetsinvändning som framställts av den underhållsskyldige och som riktar sig mot verkställigheten av en dom om betalning av underhållsbidrag som meddelats av en domstol i ursprungsmedlemsstaten, omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 4/2009, förordning nr 1215/2012 och den

internationella behörigheten för domstolarna i den verkställande medlemsstaten. EU-domstolen besvarade dessa frågor jakande och uttalade att

- en invändning mot verkställigheten som framställs av den underhållsskyldige och som riktar sig mot verkställigheten av en dom från en domstol i ursprungsmedlemsstaten genom vilken fordran på underhållsbidrag fastställts, omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 4/2009 och den internationella behörigheten för domstolarna i den verkställande medlemsstaten, och
- det ankommer på den hänskjutande domstolen, i egenskap av domstol i den verkställande medlemsstaten, att pröva huruvida den bevisning som den underhållsskyldige åberopat till stöd för den påstådda betalningen av en stor del av fordran kan tillåtas och huruvida den styrker påståendena.

Skatterätt

[Ungerska skattemyndigheter inte bundna av polska skattemyndigheters avgörande om hur en viss verksamhet ska klassificeras i fråga om mervärdesskatt](#)

EU-domstolen, femte avdelningen, har i dom den 18 juni 2020 i mål C-276/18, KrakVet Marek Batko, prövat en begäran om förhandsavgörande från Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi bíróság (Förvaltnings- och arbetsdomstolen i Budapest, Ungern) angående tolkningen av direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt, särskilt artikel 33 i det direktivet, samt av artiklarna 7, 13 och 28–30 i förordning 904/2010 om administrativt samarbete och kampen mot mervärdesskattebedrägeri. Målet rör betalning av mervärdesskatt på försäljningen av varor via KrakVets webbplats till köpare bosatta i Ungern.

KrakVet är ett bolag etablerat i Polen. KrakVet har varken något kontor eller lager i Ungern, och de ungerska skattemyndigheterna har medgett att bolaget inte har något driftsställe i mervärdesskattehänseende. Dess verksamhet består i försäljning av varor avsedda för husdjur, som bolaget säljer bland annat genom sin webbplats med adressen www.zoofast.hu. KrakVet hade många kunder i Ungern som gjorde sina inköp via nyss nämnda webbplats. Under år 2012 erbjöd bolaget på sin webbplats kunderna möjlighet att ingå avtal med ett transportföretag etablerat i Polen om att få varorna transporterade till den leveransadress de valde. KrakVet var inte självt part i det avtalet. Kunderna hade emellertid även möjlighet att avhämta varorna direkt från KrakVets lager eller att själva välja en annan transportör än den som KrakVet rekommenderade. KrakVet använde dessutom det polska transportföretaget för vissa av sina egna logistikbehov. I förekommande fall kördes de aktuella varorna av det polska transportföretaget till lagerlokaler tillhörande två budfirmor etablerade i Ungern, vilka därefter distribuerade dem till de ungerska kunderna. Betalningen för varor som köpts på den ovannämnda webbplatsen skulle ske antingen till budfirman vid leveransen eller i förskott till ett bankkonto.

KrakVet var osäkert på vilken medlemsstat som var behörig att ta ut mervärdesskatt hänförlig till bolagets verksamhet och begärde därför ett förhandsbesked av skattemyndigheten i Polen, där bolaget har sitt säte, i syfte att få klarhet i denna fråga. I sitt förhandsbesked fann den polska skattemyndigheten att platsen för KrakVets transaktioner skulle anses vara i Polen och att bolaget skulle betala mervärdesskatt i den medlemsstaten. Den ungerska skattemyndigheten genomförde en revision hos KrakVet i syfte att i efterhand kontrollera

mervärdesskattedeclarationerna för år 2012. I samband med denna tilldelade skattemyndigheten KravVet, i egenskap av beskattningsbar person, ett skatteregistreringsnummer. Efter att bl.a. ha inhämtat information från de polska skattemyndigheterna med stöd av de unionsrättsliga bestämmelserna om samarbete på skatteområdet ålade den ungerska skattemyndigheten i första instans KrakVet att betala så kallad skatteskillnad avseende mervärdesskatt. Bolaget påfördes även skattetillegg och böter. Beslutet överklagades och målet hamnade hos den hänskjutande domstolen.

Den hänskjutande domstolen har i sin begäran om förhandsavgörande angett att utgången i det nationella målet beror dels på hur omfattande samarbetskyldigheten mellan medlemsstaternas myndigheter enligt förordning nr 904/2010 ska anses vara, dels på tolkningen av begreppet leverans av varor som försänts eller transporterats "av leverantören eller för [dennes] räkning", i den mening som avses i artikel 33 i direktiv 2006/112. Den vill särskilt få klarhet i huruvida **den ungerska skattemyndigheten**, med hänsyn till principen om skatteneutralitet och syftet att undvika dubbelbeskattning, **kan göra en annan bedömning än den som gjorts av den polska skattemyndigheten**. Den ställde därefter fem tolkningsfrågor.

EU-domstolen sammanfattade **de tre första frågorna** till att avse huruvida direktiv 2006/112 samt artiklarna 7, 13 och 28–30 i förordning nr 904/2010 ska tolkas på så sätt att de utgör hinder för att skattemyndigheten i en medlemsstat ensidigt kan besluta att göra en annan bedömning av hur vissa transaktioner ska behandlas i mervärdesskattehänseende än den bedömning som gjorts av skattemyndigheten i en annan medlemsstat och som inneburit att transaktionerna beskattats där. Den konstaterade därvid att förordning nr 904/2010 endast medger ett administrativt samarbete i syfte att utbyta information som kan vara nödvändig för medlemsstaternas skattemyndigheter. Förordningen reglerar således inte skattemyndigheternas behörighet att, mot bakgrund av sådan information, fatta beslut om hur de aktuella transaktionerna ska klassificeras enligt direktiv 2006/112. Härav följer att det i förordning nr 904/2010 **varken föreskrivs någon skyldighet för skattemyndigheterna i två medlemsstater att samarbeta för att nå en gemensam lösning** på hur en viss transaktion ska behandlas i mervärdesskattehänseende **eller något krav på att skattemyndigheten i en medlemsstat ska vara bunden** av den kvalificering som skattemyndigheterna i en annan medlemsstat har gjort av denna transaktion. Den sålunda ställda fråga besvarades därmed nekande.

Den fjärde frågan avsåg enligt EU-domstolen att skapa klarhet i huruvida artikel 33 i direktiv 2006/112 ska tolkas på så sätt att varor som säljs av en leverantör etablerad i en medlemsstat till förvärvare bosatta i en annan medlemsstat och som transporteras till dem av ett bolag som rekommenderas av leverantören, men som förvärvarna fritt kan välja att anlita för denna transport, ska anses ha försänts eller transporterats "av leverantören eller för [dennes] räkning". EU-domstolen framhöll att det i artikel 32 i direktiv 2006/112 anges att om varan försänds eller transporteras av leverantören, förvärvaren eller en tredje person, ska platsen för leveransen anses vara den plats där varan befinner sig vid den tidpunkt då försändelsen eller transporten till förvärvaren avgår. I artikel 33 föreskrivs dock ett undantag till nyss nämnda huvudregel. Där anges nämligen att platsen för leverans av varor som försänts eller transporterats av leverantören eller för dennes räkning från en annan medlemsstat

än den där försändelsen eller transporten avslutas ska anses vara den plats där varorna befinner sig när försändelsen eller transporten till förvärvaren avslutas, under förutsättning att vissa i bestämmelsen angivna villkor är uppfyllda. Syftet med den bestämmelsen är att **säkerställa att beskattningen så långt det är möjligt sker på den plats där varorna konsumeras**, i enlighet med systematiken bakom direktivets bestämmelser om platsen för leverans av varor. En leverans av varor **omfattas av undantaget** i artikel 33 i direktiv 2006/112 **om leverantören har en avgörande roll** när det gäller att ta initiativ till samt att organisera de väsentliga skedena av försändelsen eller transporten av varorna. Vad beträffar det nu aktuella fallet finner domstolen att avtalsvillkor som dem som är aktuella i det nationella målet inte kan anses återspegla de faktiska ekonomiska och affärsmässiga förhållandena kring de aktuella transaktionerna, om det förhåller sig på det sättet att förvärvarna genom dessa avtalsvillkor endast godtar leverantörens val, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera mot bakgrund av samtliga omständigheter i det nationella målet. I det avseendet ska en **prövning i fyra led** göras för att avgöra huruvida de aktuella varorna har försänts eller transporterats för leverantörens räkning. **För det första** ska det prövas vilken betydelse frågan om försändelsen eller transporten av varorna till förvärvarna har mot bakgrund av de affärsmetoder som kännetecknar den verksamhet som den berörda leverantören bedriver. Det skulle till exempel kunna anses att om leverantörens verksamhet består i att aktivt erbjuda varor mot ersättning till förvärvare bosatta i en annan medlemsstat än den där leverantören är etablerad och där leverantören inte har något driftställe eller lager, utgör det i princip en väsentlig del av leverantörens verksamhet att denne organiserar resurser för att försända eller transportera de aktuella varorna till förvärvarna. **För det andra** måste det bedömas vem – leverantören eller förvärvaren – som faktiskt kan välja hur försändelsen eller transporten av de berörda varorna ska ske. **För det tredje** ska det prövas vilken ekonomisk aktör som bär risken för försändelsen och leveransen av varorna. **För det fjärde** ska det göras en bedömning av betalningsvillkoren för såväl leveransen av de aktuella varorna som för försändelsen eller transporten av dem. Om det – trots att förvärvarna är formellt bundna till leverantören respektive till transportföretaget genom skilda avtal – förhåller sig på det sättet att förvärvet av varorna samt försändelsen eller transporten av dem är föremål för en enda ekonomisk transaktion, ska en omständighet av detta slag anses utgöra en indikation på leverantörens betydande medverkan i försändelsen eller transporten av varorna. Den **femte frågan** rörde det förhållandet att KrakVet självt anlitar transportbolaget för sina logistikbehov.

Konkurrensrätt m.m.

[Slovakiska sjukförsäkringsorgan inte företag i statstödsträttslig mening](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom av den 11 juni 2020 i de förenade målen C-262/18 P och C-271/18 P, kommissionen och Republiken Slovakien/Dôvera zdravotná poisťovňa, upphävt tribunalens dom och lämnat den talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut att inte ingripa mot ett påstått statligt stöd som Slovakien ska ha lämnat utan bifall. Under år 1994 övergick det slovakiska sjukförsäkringssystemet från ett enhetligt system med ett enda offentligt sjukförsäkringsorgan, till ett blandat system med både offentliga och privata

sjukförsäkringsorgan. Enligt slovakisk lagstiftning ska dessa organ, oavsett om de är offentliga eller privata, vara privaträttsligt vinstdrivande aktiebolag. Det slovakiska sjukförsäkringsorganet Dôvera zdravotná poisťovňa hade väckt talan mot kommissionens beslut att, efter det formella granskningsförfarandet, inte ingripa mot det statliga stöd som Slovakien påstods ha beviljat två statligt helägda sjukförsäkringsorgan, med påståendet bl.a. att kommissionen tillämpat begreppet företag felaktigt. Tribunalen biföll talan på denna grund.

Domstolen framhöll att förbudet mot statligt stöd i artikel 107.1 FEUF endast avser verksamhet som bedrivs av företag, och att begreppet företag omfattar varje enhet som bedriver ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens rättsliga form och oavsett hur den finansieras. Tribunalen hade således tillämpat reglerna felaktigt när den fann att den verksamhet sjukförsäkringsorganen bedriver inom ramen för det slovakiska obligatoriska sjukförsäkringssystemet – vars kännetecken motsvarar dem för ett system för social trygghet med socialt ändamål vilket, under statlig tillsyn, genomför solidaritetsprincipen – är av ekonomisk beskaffenhet. Domstolen bekräftade härigenom sin praxis om att **reglerna om statligt stöd inte är tillämpliga på sjukförsäkringsorgan som bedriver verksamhet under statlig tillsyn inom ramen för ett system för social trygghet som har ett socialt syfte och som genomför solidaritetsprincipen.**

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Inre marknaden och fri rörlighet

[De restriktioner som Ungern har infört på finansiering av civila organisationer av personer etablerade utanför Ungern är inte förenliga med unionsrätten](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 18 juni 2020 i mål C-78/18, kommissionen mot Ungern, fällt Ungern för fördragsbrott, då de restriktioner som Ungern infört på finansiering av civila organisationer av personer etablerade utanför Ungern är inte förenliga med unionsrätten. Kommissionen hade, med stöd av Sverige, väckt talan om fördragsbrott, bestående i att Ungern genom att införa skyldigheter i fråga om registrering, anmälan och offentliggörande för vissa kategorier av civila samhällsorganisationer som direkt eller indirekt åtnjuter utländskt stöd som överstiger en viss nivå och genom att föreskriva en möjlighet att tillämpa sanktionsåtgärder på organisationer som inte iakttar dessa skyldigheter, har infört diskriminerande och omotiverade restriktioner för såväl de aktuella organisationerna som personer som beviljar dem sådant stöd, vilket är oförenligt med principen om den fria rörligheten för kapital i artikel 63 FEUF samt med artiklarna 7, 8 och 12 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

År 2017 antog Ungern en lag som skulle garantera insyn i civila organisationer som åtnjuter utländskt stöd, lagen om insyn, där det föreskrivs att dessa organisationer är skyldiga att registrera sig som "organisationer som erhåller utländskt stöd" vid ungerska domstolar så snart det årliga stödet från andra medlemsstater eller tredjeländer överstiger ett visst tröskelvärde. I samband med registreringen ska de uppge bland annat namnet på givare vars stöd uppgår till minst 500 000 ungerska forinter (cirka 1 400 euro) samt uppge det exakta stödbeloppet. Dessa uppgifter ska sedan offentliggöras på en allmän och fritt tillgänglig elektronisk informationsportal.

Organisationerna i fråga ska dessutom upplysa om att de utgör "organisationer som erhåller utländskt stöd" på sina webbplatser och i samtliga publikationer. Domstolen konstaterade att de transaktioner som lagen om insyn reglerar omfattas av begreppet kapitalrörelser i artikel 63.1 FEUF och att den aktuella lagen utgör en restriktiv åtgärd av diskriminerande karaktär. I synnerhet är lagen om insyn på ett riktat och exklusivt sätt tillämplig på föreningar och stiftelser som erhåller ekonomiskt stöd från andra medlemsstater eller tredjeländer. Lagen riktas till dem, i egenskap av "organisationer som erhåller utländskt stöd", genom att ålägga dem att anmäla sig, registrera sig och systematiskt presentera sig för allmänheten under denna benämning, vid äventyr av sanktioner som kan gå så långt som till att de upplöses. De åtgärder som lagen föreskriver kan dessutom skapa ett klimat präglad av misstro till dessa föreningar och stiftelser. Offentliggörandet av uppgifter om personer från andra medlemsstater eller tredjeländer som ger ekonomiskt stöd till dessa föreningar och stiftelser kan dessutom avskräcka dessa personer från att lämna sådant stöd. Följaktligen utgör skyldigheterna i fråga om registrering, anmälan och offentliggörande samt de sanktionsåtgärder som föreskrivs i lagen om insyn, tagna tillsammans, en restriktion för den fria rörligheten för kapital som är förbjuden enligt artikel 63 FEUF.

När det gäller frågan om denna restriktion eventuellt är motiverad, understryker domstolen att målet att öka insynen i finansieringen av organisationer kan anses utgöra ett tvingande skäl av allmänintresse. Vissa civila samhällsorganisationer kan nämligen, med hänsyn till de mål som de eftersträvar och de medel som de förfogar över, ha ett betydande inflytande på det offentliga livet och den offentliga debatten, vilket motiverar att finansieringen av dessa organisationer blir föremål för åtgärder som syftar till att säkerställa insyn, särskilt när finansieringen härrör från länder utanför unionen. I förevarande fall har Ungern emellertid inte visat varför det mål att öka insynen i finansieringen av organisationer som den har åberopat motiverar de konkreta åtgärder som införts genom lagen om insyn. När det gäller hänsyn till allmän ordning kan den endast åberopas då det föreligger ett verkligt, aktuellt och tillräckligt allvarligt hot som påverkar ett grundläggande samhällsintresse. I förevarande fall har Ungern emellertid inte anfört något konkret argument för att styrka att det föreligger ett sådant hot. Domstolen drar härav slutsatsen att de restriktioner som följer av lagen om insyn inte är motiverade och att Ungern följaktligen har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 63 FEUF. Domstolen konstaterade vidare att lagen om insyn strider mot de angivna artiklarna i stadgan (föreningsfriheten, rätten till respekt för privatlivet och familjelivet). [Pressmeddelande](#) har lämnats.

Inrikes och rättsligt samarbete

[Legalitetsprincipen hindrar inte att innebörden i straffrättsliga rekvisit får sitt närmare innehåll genom rättspraxis, förutsatt att den i rimlig grad kan förutses](#)

EU-domstolen, första avdelningen, har i dom den 11 juni 2020 i mål C-634/18, Prokuratura Rejonowa w Słupsku, prövat en begäran om förhandsavgörande från Sąd Rejonowy w Słupsku (Distriktsdomstolen i Słupsk, Polen) angående tolkningen av artikel 4.2 a i rambeslut 2004/757/RIF om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel (EUT L 335, 2004, s. 8), jämförd med artikel

2.1 c i rambeslutet, samt av artiklarna 20, 21 och 49 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Begäran har framställts i ett brottmål mot JI som åtalats för olaga innehav av en betydande mängd narkotika och psykotropa ämnen. Prokuratura Rejonowa w Słupsku (distriktsåklagarmyndigheten i Słupsk, Polen) väckte åtal mot JI vid den hänskjutande domstolen. En av åtalspunkterna var att JI den 7 november 2016 olovligen ska ha innehaft en betydande mängd narkotika och psykotropa ämnen. Det framgår av begäran om förhandsavgörande att JI innehade denna narkotika och dessa psykotropa ämnen för eget bruk. Den hänskjutande domstolen har angett att det **i rambeslut 2004/757 inte finns någon definition av rekvisitet "stor mängd narkotika"** i den mening som avses i artikel 4.2 a i rambeslutet.

Den hänskjutande domstolen ställde fyra frågor, som enligt EU-domstolen avsåg att ge klarhet i huruvida artikel 4.2 a i rambeslut 2004/757, jämförd med artikel 2.1 c i rambeslutet, samt artiklarna 20, 21 och 49 i stadgan ska tolkas så, att de utgör hinder för att en medlemsstat kriminaliserar innehav av betydande mängd narkotika eller psykotropa ämnen såväl för egen privat konsumtion som för narkotikahandel, och överlämnar åt nationella domstolar att göra en tolkning från fall till fall av rekvisitet "betydande mängd narkotika eller psykotropa ämnen".

EU-domstolen konstaterade inledningsvis att innehav av narkotika endast för egen privat konsumtion, så som sådan konsumtion definieras i nationell lagstiftning, inte omfattas av rambeslutets tillämpningsområde. Det står därmed medlemsstaterna fritt att föreskriva att innehav av stora mängder narkotika för egen konsumtion ska anses vara ett grovt brott.

Enligt den hänskjutande domstolen framstår det emellertid som oklart om principen om allas likhet inför lagen (artikel 20 i stadgan), icke-diskrimineringsprincipen (artikel 21 i stadgan) och legalitetsprincipen (inget brott eller straff utan lag) (artikel 49 i stadgan) ska tolkas så, att de utgör hinder för att rekvisitet "betydande mängd narkotika eller psykotropa ämnen" i den tillämpliga polska lagstiftningen, som införlivar rekvisitet "stor mängd narkotika" i artikel 4.2 a i rambeslut 2004/757 med polsk rätt, inte definierats mer utförligt av den nationella lagstiftaren, utan i stället blir föremål för en tolkning från fall till fall av nationella domstolar i Polen. EU-domstolen konstaterade att medlemsstaterna ska, när de tillämpar unionsrätten, respektera de i stadgan garanterade grundläggande rättigheterna, däribland de rättigheter som anges i artiklarna 20, 21 och 49. Inget åsidosättande av principen om allas likhet inför lagen (artikel 20 i stadgan) eller icke-diskrimineringsprincipen (artikel 21 i stadgan) hade enligt domstolen förekommit.

Vad därefter gäller **legalitetsprincipen** (inget brott eller straff utan lag) i artikel 49.1 i stadgan ska straffrättsliga bestämmelser uppfylla vissa krav på tillgänglighet och förutsebarhet vad beträffar såväl brottsbeskrivningen som fastställande av straffet. Denna princip innebär att brotten och de påföljder som de leder till tydligt måste definieras i lag. Detta villkor är uppfyllt när den enskilde av den relevanta bestämmelsens lydelse och, vid behov, med hjälp av domstolarnas tolkning av denna lydelse, kan utläsa vilka handlingar och underlåtenhetshandlingar som leder till straffrättsligt ansvar. **Principen om att lagen ska vara klar och tydlig kan inte tolkas som ett förbud mot att bestämmelser om straffrättsligt ansvar gradvis klagörs i rättspraxis**, förutsatt att den tolkning som ges i rättspraxis **i rimlig grad kan förutses**. Legalitetsprincipen (inget brott eller straff utan lag) ska således tolkas

så, att den inte utgör hinder för att en medlemsstat föreskriver särskilt stränga straffrättsliga påföljder för brottet innehav av "betydande mängd narkotika eller psykotropa ämnen" och överlämnar åt nationella domstolar att göra en tolkning från fall till fall av detta rekvisit, förutsatt att denna tolkning motsvarar detta krav på förutsebarhet.

Informationssamhället

Arbetsrätt

[Arbetstidsdirektivet ger inte rätt till kompensationsledighet när kollektivavtalad rätt till ledighet för begravning m.m. inträffat under arbetstagarens ledighet](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 4 juni 2020 i mål C-588/18, Fetico m.fl., prövat en begäran om förhandsavgörande från Audiencia Nacional (Centrala specialdomstolen, Spanien), angående tolkningen av artiklarna 5 och 7 i direktiv 2003/88/EG om arbetstidens förläggning i vissa avseenden (arbetstidsdirektivet). Målet rör angående tillämpningsvillkoren för särskild ledighet med bibehållen lön som föreskrivs i vissa kollektivavtal.

I de nationella målen aktualiseras särskilt frågan huruvida sådan särskild ledighet med bibehållen lön ska beräknas från och med en dag då arbetstagaren i princip är skyldig att arbeta, jämte frågan huruvida ledigheten – med undantag för ledighet vid giftermål där de lediga dagarna uttryckligen anges i "kalenderdagar" – ska tas ut av arbetstagaren under sådana dagar. De dagar då arbetstagaren inte är skyldig att arbeta för företaget är bland annat helgdagar och semesterdagar. I den spanska lagen om arbetstagare föreskrivs längre minimiviloperioder än de som krävs enligt artiklarna 5 och 7 i arbetstidsdirektivet. Vidare har arbetstagare rätt till särskild ledighet med bibehållen lön för att de ska kunna ombesörja vissa särskilt angivna angelägenheter eller åtaganden, såsom bröllop, barns födelse, sjukhusvistelse, kirurgiska ingripanden eller nära släktings dödsfall samt fullgörande av fackliga förtroendeuppdrag. Genom kollektivavtalet genomförs dessa bestämmelser på ett för arbetstagaren mer förmånligt sätt på så sätt att arbetstagaren har rätt till längre ledighet eller rätt till ledighet vid andra tillfällen än de som anges där. De fackliga arbetstagarorganisationer som är parter i de nationella målen har gjort gällande att när någon av de omständigheter som föreskrivs denna del av kollektivavtalet inträffar under veckovila eller årlig betald semester, så ska den särskilda ledigheten med bibehållen lön kunna tas ut utanför veckovilan eller den årliga betalda semestern. EU-domstolen konstaterade att den nationella domstolen velat få klarhet i huruvida artiklarna 5 och 7 i arbetstidsdirektivet ska tolkas så, att de utgör hinder för nationella bestämmelser som innebär att arbetstagare inte kan ta ut sådan särskild ledighet som föreskrivs i dessa bestämmelser under dagar då dessa arbetstagare ska arbeta, i den mån som de angelägenheter och åtaganden som denna särskilda ledighet är tänkt att omfatta inträffar under sådan veckovila eller årlig betald semester som avses i nämnda artiklar.

EU-domstolen konstaterade inledningsvis att arbetstidsdirektivet innebär en minimiharmonisering och att behörigheten på detta område delas mellan unionen och medlemsstaterna. När en medlemsstat utövar sin egen befogenhet får detta

emellertid inte inverka menligt på det minimiskydd som arbetstagarna har enligt direktivet. Det framgår emellertid av de uppgifter som lämnats av den hänskjutande domstolen att arbetstagare, enligt de bestämmelser som reglerar denna ledighet, har rätt till ledighet från sin anställning med bibehållen lön vid något av de tillfällen som räknas upp i dessa bestämmelser. Två kumulativa villkor ska således vara uppfyllda för att arbetstagaren ska ha rätt till sådan särskild ledighet med bibehållen lön; dels ska det vara fråga om sådan angelägenhet eller sådant åtagande som anges i bestämmelserna, dels ska den angelägenhet eller det åtagande som ger rätt till särskild ledighet inträffa under en arbetsperiod. Det kan inte med framgång göras gällande att artiklarna 5 och 7 i arbetstidsdirektivet – i det att veckovila eller årlig betald semester inordnas under dessa båda bestämmelser – innebär en skyldighet för en medlemsstat, vars nationella bestämmelser föreskriver en rätt till särskild ledighet med bibehållen lön, att bevilja sådan särskild ledighet redan av den anledningen att en av de omständigheter som anges i dessa bestämmelser inträffar under veckovilan eller under den årliga betalda semestern, varvid övriga villkor i dessa bestämmelser för att få och beviljas ledighet således skulle lämnas utan avseende. Om medlemsstaterna ansågs ha en sådan skyldighet skulle det nämligen innebära – vilket även angetts i punkt 31 ovan – att man bortsåg från att denna särskilda ledighet, liksom de regler som gäller för denna ledighet, inte kan inordnas under direktivet.

EU-domstolen besvarade tolkningsfrågan så, att artiklarna 5 och 7 i arbetstidsdirektivet ska tolkas så, att de inte ska tillämpas med avseende på nationella bestämmelser som innebär att arbetstagare inte kan ta ut sådan särskild ledighet som föreskrivs i dessa bestämmelser under dagar då dessa arbetstagare ska arbeta, i den mån som de angelägenheter och åtaganden som denna särskilda ledighet är tänkt att omfatta inträffar under sådan veckovila eller årlig betald semester som avses i nämnda artiklar.

Konsumenträtt

[Polsk domstol skyldig att åsidosätta nationella regler som hindrar den att i en tredskodomssituation undersöka om ett åberopat avtal är oskäligt](#)

EU-domstolen, sjätte avdelningen, har i dom den 4 juni 2020 i mål C-495/19, Kancelaria, prövat en begäran om förhandsavgörande från Sąd Okręgowy w Poznaniu (Regionala domstolen i Poznań, Polen) angående tolkningen av artikel 7.1 i direktiv 93/13/EEG om oskäliga villkor i konsumentavtal. Målet rör en fordran enligt ett konsumentkreditavtal, och närmare bestämt utrymmet för att i nationell rätt reglera omfattningen av den nationella domstolens prövningsskyldighet i en tredskodomssituation.

Kancelaria är ett bolag med säte i Krakow (Polen) som tillhandahåller tjänster för indrivning av fordringar. Det väckte talan mot RN vid distriktsdomstolen i Trzcianka, Polen om fullgörelse av ett konsumentkreditavtal som RN påstods ha ingått med en bank med säte i Warszawa (Polen) och som är Kancelarias rättsliga föregångare. Bolaget ingav ett ramavtal som inte hade undertecknats av RN och handlingar som bekräftade att avtalet om överlåtelse av fordran hade ingåtts med bolagets rättsliga föregångare. Distriktsdomstolen fann att de handlingar och den bevisning som Kancelaria medius hade ingett inte visade att den aktuella fordran förelåg. Trots att

RN inte hade inställt sig ogillades talan. Bolaget överklagade domen till den hänskjutande domstolen och gjorde gällande att distriktsdomstolen enbart borde ha grundat sig enbart på de handlingar som bolaget hade ingett. Enligt polsk rätt är domstolarna skyldiga att meddela tredsdom mot en konsument på grund av endast påståenden från sökanden, vilka presumeras vara korrekta såvida de inte ger upphov till "rimliga tvivel" eller om de av domstolen "anses syfta till ett kringgående av lagen". Den hänskjutande domstolen angav i begäran om förhandsavgörande att i målet borde, enligt artikel 339.2 i civilprocesslagen, sökandens yrkanden ha bifallits, utan att domstolen hade möjlighet att kontrollera förekomsten av eller innehållet i avtalet, och ställde följande fråga:

Ska artikel 7.1 i [direktiv 93/13] tolkas så att den utgör hinder för processuella bestämmelser enligt vilka domstolen kan meddela en tredsdom som endast baseras på vad sökanden anfört i stämningsansökan, vilket domstolen är skyldig att anse som sanningsenligt, om motparten – en konsument som i vederbörlig ordning meddelats om rättegångsdatum – inte efterkommer rättens kallelse och inte går i svaromål?

EU-domstolen tolkade emellertid frågan så att den avsåg huruvida artikel 7.1 i direktiv 93/13 ska tolkas så, att den utgör hinder för att en tolkning av en nationell bestämmelse som innebär att om den domstol som har att pröva en talan som väckts av en näringsidkare mot en konsument, och som omfattas av direktivets tillämpningsområde, avgör målet genom tredsdom om konsumenten inte inställer sig till den förhandling som vederbörande kallats till, så måste denna domstol vidta de åtgärder för bevisupptagning som är nödvändiga för att ex officio bedöma huruvida de avtalsvillkor som näringsidkaren åberopar är oskäligen, om domstolen är osäker på huruvida dessa villkor är oskäligen, i den mening som avses i nämnda direktiv, när denna domstol annars hade varit tvungen att avgöra målet på grundval av näringsidkarens påståenden, som domstolen är skyldig att hålla för sanna. Den konstaterade vidare att **unionsrätten inte harmoniserar förfarandena för bedömning av avtalsvillkor som påstås vara oskäligen**. Sådana förfaranden **omfattas således av medlemsstaternas interna rättsordningar**. Bestämmelserna om dessa förfaranden får emellertid inte vara mindre förmånliga än de som avser liknande situationer som omfattas av nationell rätt (**likvärdighetsprincipen**) och de ska medföra att det föreligger ett **effektivt domstolsskydd** i enlighet med artikel 47 i stadgan om de grundläggande rättigheterna. Det fanns enligt domstolen inget som tydde på ett åsidosättande av likvärdighetsprincipen i de nationella reglerna i fråga. När det gäller frågan om effektivt domstolsskydd påpekade domstolen att de nationella domstolarna enligt fast rättspraxis har en skyldighet att, så snart som de har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga i detta hänseende, ex officio bedöma huruvida ett avtalsvillkor, på vilket direktiv 93/13 är tillämpligt, är oskäligt och därigenom undanröja obalansen mellan konsumenten och näringsidkaren. I avsaknad av sådana rättsliga och faktiska omständigheter **ska den nationella domstolen ha möjlighet att ex officio vidta nödvändiga åtgärder för bevisupptagning för att fastställa huruvida ett villkor i det omtvistade avtalet är oskäligt**. Sådana möjligheter måste enligt domstolen finnas i en situation som den i målet aktuella. Dispositionsprincipen och principen om att rätten att inte döma utöver vad som har yrkats av parterna (*ne ultra petita*), vilka åberopats i målet till stöd för en motsatt hållning, utgör inte hinder för att en nationell

domstol kräver att sökanden företer innehållet i eller handlingar som ligger till grund för talan, eftersom ett sådant krav endast syftar till att säkerställa grunden för talan och det inte är fråga om att undersöka andra avtalsvillkor än dem på vilka näringsidkaren, som har inlett det rättsliga förfarandet, har grundat sitt anspråk och som följaktligen utgör föremålet för tvisten. Härav följer att ett effektivt domstolsskydd inte kan säkerställas om en nationell domstol, vid vilken en näringsidkare har väckt talan mot en konsument, och denna tvist omfattas av direktiv 93/13, inte har möjlighet att, trots att konsumenten inte har inställt sig, pröva de avtalsvillkor som näringsidkaren har grundat sin talan på, i händelse av tvivel om huruvida dessa villkor är oskäligen. Om den nationella domstolen enligt en nationell bestämmelse är skyldig att hålla näringsidkarens faktiska påståenden sanningsenligt, skulle denna domstols positiva ingripande, vilket krävs enligt direktiv 93/13 för avtal som omfattas av direktivets tillämpningsområde, omintetgöras. För att åstadkomma detta resultat är de nationella domstolarna skyldiga att **tolka nationella bestämmelser** på ett sådant sätt att det är möjligt att uppfylla skyldigheten att undersöka avtalets innehåll, **eller om det inte är möjligt, åsidosätta** de nationella bestämmelser som hindrar detta.

Den av EU-domstolen omformulerade frågan besvarades därefter jakande.

Migrationerätt

[Undersökningsdomare behörig att ta emot ansökan om asyl – sökande får inte placeras i förvar på grund av platsbrist i humanitära mottagningscentra](#)

EU-domstolen, fjärde avdelningen, har i dom den 25 juni 2020 i mål C-326/20 PPU, Ministerio Fiscal, prövat en begäran om förhandsavgörande från Juzgado de Instrucción no 3 de San Bartolomé de Tirajana (undersökningsdomstol nr 3 i San Bartolomé de Tirajana, Spanien), angående tolkningen av artikel 6.1 andra stycket och artikel 26 i direktiv 2013/32/EU om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd och av artikel 8 i direktiv 2013/33/EU om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd. Begäran har framställts i ett förfarande som rör placering av VL i förvar och den ansökan om internationellt skydd som VL framställt i samband härmed.

En båt med 45 män av subsahariskt ursprung, däribland den maliska medborgaren VL, stoppades av Salvamento Marítimo (Spaniens sjöräddning) nära den spanska kusten. Sjøräddningens fartyg tog ombord de 45 tredjelandsmedborgarna och landsatte dem på södra delen av ön Gran Canaria (Spanien). Personerna överfördes efter att ha fått första hjälpen till polismyndigheterna. Samma dag beslutade ett regeringsorgan att de skulle avlägsnas. Eftersom detta beslut inte kunde verkställas inom den frist på 72 timmar som föreskrivs ingavs en begäran om att de skulle tas i förvar till den hänskjutande undersökningsdomstolen, som gav VL tillfälle att yttra sig. Han uttalade bl.a. att han hade för avsikt att ansöka om internationellt skydd. Då undersökningsdomstolen enligt spansk rätt inte anses som beslutande myndighet, i den mening som avses i artikel 2 f i direktiv 2013/32, informerade denna domstol, informerade den dels regeringsorganet, dels UNHCR om VL:s önskan att ansöka om internationellt skydd. I detta beslut begärde den nämnda domstolen att det organ som representerar den spanska regeringen på Kanarieöarna, den regionala utlännings- och gränspoliserna samt ministeriet för arbete, immigration och social

trygghet skulle försöka se till att VL och 25 andra sökande av internationellt skydd tilldelas en plats på ett humanitärt mottagningscentrum. Sedan det konstaterats att endast 12 av de 26 sökande kunde erhålla en plats på ett humanitärt mottagningscentrum på grund av platsbrist, beslutade undersökningsdomstolen att övriga, däribland VL, skulle tas i förvar. VL överklagade beslutet om tagande i förvar. Målet hänskjöts till EU-domstolen för förhandsavgörande.

EU-domstolen prövade först om artikel 6.1 andra stycket i direktiv 2013/32 ska tolkas så, att en **undersökningsdomare** som ska avgöra om en tredjelandsmedborgare som uppehåller sig olagligt ska placeras i förvar i väntan på avlägsnande utgör en sådan "**annan myndighet**" som avses i denna bestämmelse och som kan förväntas få ta emot ansökningar om internationellt skydd men som inte är behörig att registrera dem enligt nationell rätt. Den konstaterade att dels begreppet "annan myndighet" i artikel 6.1 inte innefattar någon hänvisning till nationell rätt och därför ska ges en **unionsrättslig tolkning**, dels att lagstiftaren avsett att begreppet skulle tolkas **extensivt**. Undersökningsdomaren är **typiskt sett en sådan myndighet som kan "förväntas få" ta emot ansökningar** om internationellt skydd, och är utifrån förfarandets gång en **lämplig** myndighet för att ta emot en sådan ansökan. Frågan besvarades därmed jakande.

EU-domstolen prövade därefter om artikel 6.1 andra och tredje styckena i direktiv 2013/32 ska tolkas så, att en undersökningsdomare, i egenskap av "annan myndighet", i den mening som avses i denna bestämmelse, dels **ska underrätta tredjelandsmedborgare som uppehåller sig olagligt om de sätt på vilka en ansökan om internationellt skydd ska lämnas in**, dels, när en medborgare har gett uttryck för sin avsikt att ge in en sådan ansökan, **vidarebefordra handlingarna** till den myndighet som är behörig att registrera ansökan för att den nämnde medborgaren ska kunna komma i åtnjutande av de materiella mottagningsvillkor och hälso- och sjukvård som föreskrivs i artikel 17 i direktiv 2013/33. Frågan besvarades jakande.

Slutligen prövade EU-domstolen om artikel 26 i direktiv 2013/32 och artikel 8 i direktiv 2013/33 ska tolkas så, att en tredjelandsmedborgare som har gett uttryck för sin avsikt att ansöka om internationellt skydd vid en "annan myndighet", i den mening som avses i artikel 6.1 andra stycket i direktiv 2013/32, **endast får placeras i förvar av de skäl som föreskrivs i artikel 8.3** i direktiv 2013/33. Den konstaterade därvid först att en **tredjelandsmedborgare får ställning som sökande av internationellt skydd**, i den mening som avses i artikel 2 c i direktiv 2013/32, **så snart vederbörande "gör" en ansökan**. Det faktum att en tredjelandsmedborgare ger **uttryck för sin vilja att ansöka om internationellt skydd vid en "annan myndighet"**, i den mening som avses i artikel 6.1 andra stycket i direktiv 2013/32, **såsom en undersökningsdomare, är således tillräckligt för att ge honom ställning som sökande av internationellt skydd**. Domstolen prövade därefter den egentliga frågan, om en sökande av internationellt skydd kan sättas i förvar av andra skäl än dem som anges i artikel 8.3 i direktiv 2013/33. Den konstaterade därvid först att när personen fått ställning som sökande är direktiv 2008/115 inte längre tillämpligt på honom eller henne. Istället är artikel 26.1 i direktiv 2013/32 och artikel 8.1 i direktiv 2013/33 tillämpliga. Artikel 8.3 första stycket i direktiv 2013/33 innehåller en uttömmande uppräkningslista av de skäl som kan motivera att en person placeras i förvar och att vart och ett av dessa skäl motsvarar ett specifikt behov och är självständigt i

förhållande till de övriga. Det skäl som åberopats i det nationella målet för att motivera att VL sattes i förvar, nämligen att det var omöjligt att finna en plats för honom i ett humanitärt mottagningscenter, motsvarar inte något av de skäl som nämns i artikel 8.3 första stycket i direktiv 2013/33. EU-domstolen uttalade att artikel 26 i direktiv 2013/32 och artikel 8 i direktiv 2013/33 ska tolkas så, att en tredjelandsmedborgare som uppehåller sig olagligt som har gett uttryck för sin avsikt att ansöka om internationellt skydd vid en "annan myndighet", i den mening som avses i artikel 6.1 andra stycket i direktiv 2013/32, **endast får placeras i förvar av de skäl som föreskrivs i artikel 8.3** i direktiv 2013/33.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Jämför även Kammarrättens i Stockholm, Migrationsöverdomstolen, dom den 30 juni 2020 i mål UM 2352-20.

Miljörätt

[Allmänna villkor för beviljande av bygglov skulle vara föremål för föregående miljöbedömning](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 25 juni 2020 i mål C-24/19, A. m.fl. och à Nevele, prövat en begäran om förhandsavgörande från Raad voor Vergunningsbetwistingen (Rådet för tillståndstvister, Belgien) angående tolkningen av tolkningen av artiklarna 2 a och 3.2 a i direktiv 2001/42/EG om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan (direktivet). Målet rör ett beslut att bevilja en producent och leverantör av el bygglov för att uppföra och driva fem vindkraftverk på en plats där A m.fl. är bosatta.

Bygglovmyndigheten utfärdade bygglov. I detta föreskrevs bland annat att vissa villkor som fastställts i en förordning och i ett cirkulär skulle vara uppfyllda. A. m.fl. väckte talan mot beslutet och gjorde gällande att villkoren i förordningen och cirkuläret var ogiltiga eftersom de inte varit föremål för någon miljöbedömning, i strid med direktivet eftersom de enligt klagandena är sådana planer eller program som avses i detta. Målet hänskjöts till EU-domstolen för förhandsavgörande.

Den första fråga EU-domstolen prövade var om artikel 2 a i direktiv 2001/42 ska tolkas så, att begreppet "planer och program" omfattar en förordning och ett cirkulär som antagits av regeringen för en federerad enhet i en medlemsstat och som båda innehåller olika bestämmelser om uppförande och drift av vindkraftverk. Eftersom dessa uppfyller de två kumulativa villkor som ska vara uppfyllda, nämligen dels att de ska utarbetas eller antas av en myndighet på nationell, regional eller lokal nivå eller utarbetas av en myndighet för att antas av parlamentet eller regeringen genom ett lagstiftningsförfarande, dels att de krävs i lagar eller andra författningar var uppfyllda, besvarades frågan jakande.

Den andra fråga EU-domstolen prövade var om artikel 3.2 a i direktiv 2001/42 ska tolkas så, att en förordning och ett cirkulär, som båda innehåller olika bestämmelser om uppförande och drift av vindkraftverk, däribland bestämmelser om slagskugga, säkerhet och bullernormer, utgör planer och program som ska bli föremål för en miljöbedömning enligt denna bestämmelse. Också den frågan besvarades jakande. Det avgörande för denna bedömning var att reglerna som fastställdes i förordning och cirkulär var bindande och de projekt som de avsåg kunde antas medföra betydande miljöpåverkan.

Den tredje fråga EU-domstolen prövade var om, och under vilka omständigheter, den hänskjutande domstolen – när det framgår att en miljöbedömning, i den mening som avses i direktiv 2001/42, borde ha utförts före antagandet av den förordning och det cirkulär som ligger till grund för ett vid den hänskjutande domstolen omtvistat tillstånd att uppföra och driva vindkraftverk, så att dessa rättsakter och detta tillstånd inte är förenliga med unionsrätten – kan **förordna om att verkningarna av nämnda rättsakter och nämnda tillstånd ska bestå**. EU-domstolen uttalade att eftersom direktivet inte innehåller några bestämmelser om följderna av ett åsidosättande av förfarandebestämmelserna i direktivet, **ankommer det på medlemsstaterna att inom ramen för sin behörighet vidta nödvändiga åtgärder** för att se till att alla planer eller program som kan medföra betydande miljöpåverkan blir föremål för en miljöbedömning i enlighet med det förfarande och de kriterier som föreskrivs i direktivet. Domstolen diskuterade därefter olika rättslägen utifrån hur den nationella situationen utvecklats, innan den besvarade frågan på följande sätt: Om det framgår att en miljöbedömning borde ha genomförts före antagandet av den förordning och det cirkulär som ligger till grund för ett vid en nationell domstol omtvistat tillstånd att uppföra och driva vindkraftverk, så att dessa rättsakter och detta tillstånd inte är förenliga med unionsrätten, kan den domstolen låta verkningarna av nämnda rättsakter och tillstånd bestå endast om den enligt nationell rätt har en sådan behörighet inom ramen för det mål den har att pröva och **om ett upphävande av nämnda tillstånd skulle kunna få allvarliga följder för hela den berörda medlemsstatens elförsörjning**, och **verkningarna kan då endast bestå under den tidsperiod som är absolut nödvändig för att avhjälpa denna rättsstridighet**. Det ankommer på den hänskjutande domstolen att i förekommande fall göra denna bedömning i det nationella målet.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER

Senaste numret av [Europarättslig tidskrift](#) är nr 2/20.

Även Skattenytt tillhandahåller vissa artiklar fritt på nätet, till exempel [Sjukvård eller personaluthyrning](#), av Joachim Agrell, Ida Claesson & Emil Frennberg.

Från Svensk juristtidning noteras bl.a. en artikel av Mattias Hjertstedt och Lena Landström, [Domstolsprövning vid tvångsmedelsanvändning](#)
[En analys av rättighetsskyddet vid frihetsberövande och reell husrannsakan](#).

NYA MÅL

Högsta förvaltningsdomstolen har i beslut den 19 maj 2020 i mål 6144-18, Skatteverket mot Skellefteå Industrihus AB, begärt förhandsavgörande från EU-domstolen, vilket nämndes i föregående utgåva. Målnumret i EU-domstolen är C-248/20.

DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN

Torsdagen den 16 juli 2020 kl. 09.30 föredras generaladvokatens förslag till avgörande i mål C-193/19, A mot Migrationsverket, angående en [begäran om förhandsavgörande](#) från Förvaltningsrätten i Malmö rörande följande tolkningsfrågor:

- Utgör bestämmelserna i Schengenkonventionen, däribland särskilt bestämmelserna om systematiska sökningar i SIS och kodexen om Schengengränserna, däribland särskilt det krav på innehav av ett giltigt pass som ställs där, hinder mot att bevilja uppehållstillstånd, på grundval av ansökningar ingivna i Sverige, och som inte vilar på skyddsskäl eller humanitära skäl, när identiteten är oklar?
- Om så är fallet, kan undantag om identitetsfastställelse, regleras i nationell lag eller i praxis?
- Om så, som beskrivs i punkt 2 ovan, inte är fallet, vilka, om några, undantag medger EU-rätten?

FRÅN LAGSTIFTNING SAR BETET

Sverige

[Lagrådsremiss: Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande](#)

Ett effektivt sätt att bekämpa grov brottslighet är att förverka vinster av brott. Eftersom brottsligheten många gånger är gränsöverskridande är ett välfungerande samarbete inom EU av stor vikt. Regeringen föreslår att det införs en ny lag med kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1805 av den 14 november 2018 om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande. EU-förordningen innehåller regler om att beslut om frysning och beslut om förverkande som har utfärdats i en medlemsstat ska erkännas och verkställas i en annan medlemsstat.

Den föreslagna lagen ska tillämpas såväl när svenska beslut sänds över till en annan medlemsstat för erkännande och verkställighet där som när utländska beslut översänds till Sverige för erkännande och verkställighet här. Vissa följdändringar föreslås också i andra lagar.

Den nya lagen och de följdändringar denna för med sig föreslås träda i kraft den 19 december 2020.

[Lagrådsremiss: Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar](#)

Regeringen föreslår en ny lag med vissa kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452 om upprättande av en ram för granskning av utländska direktinvesteringar i unionen.

Enligt EU-förordningen ska varje medlemsstat inrätta en kontaktpunkt för genomförandet av förordningen. Lagen innehåller bestämmelser om att den myndighet som regeringen bestämmer ska vara kontaktpunkt enligt förordningen och att kontaktpunkten ska ha rätt att förelägga utländska investerare eller berörda företag att tillhandahålla vissa uppgifter eller handlingar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2020.

[Prop. 2019/20:178: Kompletterande bestämmelser till utträdesavtalet mellan Förenade kungariket och EU i fråga om medborgarnas rättigheter](#)

Förenade kungariket lämnade EU den 1 februari 2020. Det utträdesavtal som då trädde i kraft syftar till att säkerställa ett utträde under ordnade former. Enligt utträdesavtalet fortsätter EU:s regelverk att vara tillämpligt på Förenade kungariket under en övergångsperiod som sträcker sig fram till och med den 31 december 2020, om den inte förlängs i enlighet med bestämmelserna i utträdesavtalet. Därefter ska bland annat utträdesavtalets bestämmelser till skydd för de särskilt berörda medborgarna börja tillämpas. De som främst berörs i Sverige är de brittiska medborgare med familjer som vid övergångsperiodens utgång bor och arbetar i Sverige med stöd av unionsrätten.

I propositionen föreslår regeringen bestämmelser som kompletterar utträdesavtalet i fråga om dessa medborgares rätt att resa in, vistas och arbeta i Sverige. Bland förslagen kan nämnas

- att de brittiska medborgare och familjemedlemmar till brittiska medborgare som uppehåller sig i Sverige i enlighet med villkoren i utträdesavtalet ska ansöka om en ny uppehållsstatus, som medför de rättigheter som följer av avtalet,
- att Migrationsverket ska meddela beslut om uppehållsstatus och utfärda dokument till de gränsarbetare som omfattas av rättigheter enligt avtalet, och
- att den som beviljats uppehållsstatus eller i övrigt utövar rättigheter enligt utträdesavtalet ska omfattas av samma bestämmelser om avvisning och utvisning i utlänningslagen som EES-medborgare.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 december 2020.